

رئیس‌ی مطرح کرد

خنثی سازی تحریم ها در گرو همکاری دستگاه‌ها با معاون اول

گروه سیاست: حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، با اشاره به نقش دلالت در فضای مجازی برای بی‌ثبات‌کردن بازار ارز، به بانک مرکزی و دستگاه‌های مربوطه دستور داد از فضا سازی های کاذب...

صفحه ۲

دوشنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۰ | ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۳ | ۱۸ اکتبر ۲۰۲۱

سخنگوی شورای نگهبان وعده داد

انتشار فیلم جلسه رد صلاحیت شاید وقتی دیگر

گروه سیاست: هشت سال از سال ۹۲ و رد صلاحیت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در انتخابات ریاست‌جمهوری آن سال از سوی شورای نگهبان گذشته است؛ اما همچنان زوایای این اتفاق نامعلوم مانده است و قطعا بهترین نهاد...

صفحه ۲

سال نوزدهم | شماره ۴۱۲۱ | ۱۲ صفحه | ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

بازار سرمایه، نبض اقتصاد

مراد راهداری*

هرگاه بیماری به پزشک مراجعه می‌کند، برای شناخت بیماری او، اغلب نبض قلب بررسی می‌شود، بعد دمای بدن اندازه‌گیری می‌شود، سپس ممکن است آزمایش خون و... انجام گیرد. اقتصاد کلان یک کشور نیز از طریق شاخص تورم، بی‌کاری، تراز پرداخت‌ها، معوقات بانکی، چک‌های برگشتی، تغییرات شاخص بازار سرمایه و تحلیل اجزای آن و... مورد بررسی قرار می‌گیرد. از آنجا که بازار سرمایه، پول را برای تأمین سرمایه شرکت‌ها، میان تولیدکنندگان توزیع می‌کند، متصل به طرف عرضه اقتصاد کلان است و اوضاع سرمایه‌گذاری و رشد تولید در آینده را منعکس می‌کند. از یک منظر وضعیت چرخش سهام و شرایط سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهد که با وقفه بر حجم تولید اثر می‌گذارد و از اینجا بازار کالا را متأثر می‌کند. در واقع رشد سرمایه‌گذاری ضمن آنکه موجب رشد تولید می‌شود، سبب رشد اشتغال نیز می‌شود و بازار کار را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از سوی دیگر با دادوستد سهام شاهد جابه‌جایی پول در میان سهامداران گذشته و حال هستیم. در نتیجه بازار سرمایه ارتباط تنگاتنگی با بازار پول می‌یابد، مثلا رونق بازار سرمایه تقاضا برای پول را به منظور سرمایه‌گذاری افزایش می‌دهد و در حال رکود، معکوس خواهد شد و با فروش سهام سبب افزایش عرضه پول و کاهش نرخ بهره می‌شود؛ بنابراین این دو بازار رقابت نیز دارند، اگر نرخ بهره بانکی ضعیف شود، روآوری به بازار سرمایه بیشتر می‌شود و برعکس. اینجااست که درمی‌یابیم بازار سرمایه نبض اقتصاد کلان را نشان می‌دهد. اگر بازار سرمایه شفاف عمل کند، چنانچه فاقد تبانی سهامداران عمده با کارشناسان ناظر باشد، همچنین گردش اطلاعات صحیح از شرکت‌ها در بازار وجود داشته باشد و اخبار در زمان خود چرخش کند، این بازار کارآمد می‌شود و برای رشد سرمایه‌گذاری، اشتغال و تولید بیشتر می‌تواند ظرفیت‌سازی کند و مالا رونق تولید نیز حوزه تجارت را گسترده می‌کند، در نتیجه بازار پول و بانکداری را به رونق می‌اندازد. سازوکار این بازار نوعی تکنولوژی است. این صنعت نباید دچار صوری‌گرایی و آفت سوءاستفاده شود. دستگاهان مردم یعنی سهامداران خرد کمتر مورد اعتنا هستند، قبلا بعضی شرکت‌های بورسی با سرمایه مردم بازی می‌کردند، سود را نمی‌پرداختند و به جای اخذ وام و پرداخت هزینه مالی، با وجوه مردم چند سال کار می‌کردند. اجازه رشد قیمت سهام را نمی‌دادند تا مردم خسته شده و با زیان سهام را رها کنند و آنها ارازان سهام را جمع کنند! امروز علاوه بر وجود احتمال این آفت، بعضی سازمان‌های وابسته به بخش عمومی تا حدودی رو به بزه آورده‌اند و می‌رود تا بازار سرمایه ابزاری برای تأمین مالی و حتی کسب سود زائد گردانندگان آنها شود. گاه اطلاعات را تا زمان بهره‌برداری خود مخفی نگه می‌دارند، فراز و فرود قیمت‌ها بعضا عمدی صورت می‌گیرد و می‌رود که این بازار محل کسب سود و تجارت خواص شود. نباید روزی که به قیمت بالا به مردم بفروشند، بعد همان را به بهای پایین از مردم بخرند! با این نوع رفتارهای ناپسند احتمالی به «اعتماد» که مهم‌ترین سرمایه است (سرمایه اجتماعی)، آسیب اساسی زده می‌شود. دستگاه ناظر نباید با ادرسی صوری و عدم توجه به احقاق حق اسباب سوءاستفاده را فراهم آورد. کارشناسان خبره دادگستری با ایجاد دادرسی تخصصی باید به تخلفات در این بازار رسیدگی کنند. پلیس اقتصادی که جدیدالورود است نیز می‌تواند در بررسی این تخلفات فعال باشد. البته اگر بازار سالم باشد، با این نظارت نامحسوس، آرامش و سلامت در بازار برقرار خواهد بود.

ادامه در صفحه ۲

بازگشت همه به سوی اوست

خانواده محترم بگلری

ضایعه در گذشت نابهنگام

مرحوم مهدی بگلری

را صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند

سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما

و سایر بازماندگان صبر آرزو نمودیم.

امیرمظاهری و خانواده

فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تخریب و بازسازی (۲۰) دستگاه سرویس بهداشتی وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت امور اقتصادی و دارایی در نظر دارد ..

شرح در صفحه ۴

خانواده محترم بگلری

مصیبت وارده را صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم.

از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات

و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو نمودیم.

روزنامه شرق

یادداشت

رویکرد جامعه‌شناختی غلامعباس توسلی به ایران

غلام‌حیدر ابراهیم‌بای‌سلامی*

در قالب کلیت متنازل و ترکیب و پیچیدگی متزاید که در فرایند ایجاد بینش جامعه‌شناسی وجود دارد، ایجاد می‌کند که اکنون نگرشی جامعه‌شناسانه به همه مسائل ایران داشته باشیم. مسئله عمده ایران اکنون، مسائل اجتماعی است نه فقط مسئله اقتصادی، مانند مسئله دولت، یعنی تحلیل این پدیده که چه کسانی منابع مادی و انسانی ما را در اختیار دارند، موضوعی ناب بوده و محتاج رویکردهایی جامعه‌شناسانه است. در «نامه علوم اجتماعی» تحت عنوان «بازگشت به دولت به‌عنوان یک نهاد اجتماعی» یا طرح رویکردهایی که جامعه‌شناسی به دولت دارد و ضرورت تحلیل نهاد دولت و کسانی که سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری درباره منابع مادی و انسانی ما را در اختیار دارند، مقاله‌ای منتشر شده است که قبل از ما هم در اروپا و هم آمریکا افرادی مثل «تدا اسکاج پل» به آن پرداخته‌اند. شاگردان دکتر توسلی با الگوهای متعدد و مقایسه با بنیان‌گذاران علم جامعه‌شناسی، به تحلیل نقش او پرداخته‌اند. از نظر دکتر تقی آزادارمکی رویکرد جامعه‌شناختی دکتر توسلی به سبک و بینش امیل دورکیم نزدیک است و از نگاه دکتر فراستخواه، توسلی با یک رویکرد «ماکس وبری» به پدیده‌های اجتماعی می‌نگرد. دکتر جلایلی‌بور بر این باور است که توسلی از دیدگاه «مرتون و توکویل» به بررسی جامعه می‌پردازد، دکتر سراج‌زاده رویکرد توسلی به جامعه را مانند دیدگاه «گورویچ» می‌داند و دیگران رویکردهای مختلفی را مطرح کرده‌اند. به نظر اندیشمندان گروه زیادی از دانشجویان و استادانی که عمدتاً دانش آموخته درس ایشان هستند، مشاهده می‌کنیم، انجمن جامعه‌شناسی ایران با هزاران عضو و هزاران جامعه‌شناس فارغ‌التحصیل، تأسیس و فعال شده است؛ جامعه‌شناسانی که در کسوت استادی و در جایگاه دانشجویی و در فرهنگ و در حرفه روزنامه‌نگاری و خبرنگاری، در هر زمینه‌ای قلم می‌نهند و مسئولیت اجتماعی خود را انجام می‌دهند و در شرایط و موقعیتی دشوار، به آگاهی، علانیت و تعالی سطح مطالبات جامعه می‌افزایند. توسلی و همکارانش موفق شدند با مدعوبت‌های شدید، دست خالی و در قبال رقبای قدرتمند، به مسائل جامعه و طرح مشکلات مردم به صورت علمی و دانشگاهی بپردازند؛ هرچند تا عملی‌شدن این اندیشه‌ها فاصله زیادی وجود دارد. همان‌طور که استاد دکتر رضا داوری‌اردکانی در بزرگداشت دکتر توسلی فرموده‌اند، «مسئله علم در ایران مسئله‌ای جدی است» و روشن است که همه جوامع علم دارند، اما علم در جات و مراتبی دارد. امر مفهومی، تئوریک و مبتنی بر واقعیتی که

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

فوریت مدیریت بحران آب در استان تهران

مهدی زارع

و برداشت سالانه بالغ بر ۲۰۷ میلیارد مترمکعب از منابع آب زیرزمینی از این دشت‌ها، سبب کسری حجم مخزن سالانه ۱۵۶ میلیون مترمکعبی و افت مستمر تراز آب زیرزمینی در آبخوان تمام دشت‌های استان شده است. این افت سطح آب زیرزمینی در غرب تهران به حدود ۱۶ متر و نشست سطح زمین به حدود ۱۰ متر در بیشینه مقدارها در منطقه ملارد و شهریار رسیده است. با سالانه حدود ۱۵۰ میلیون مترمکعب کسری مخازن در دشت‌های استان تهران فرونشست در دشت ورامین ۱۳ سانتی‌متر، در دشت ری ۲۵ سانتی‌متر، در دشت تهران ۱۴ سانتی‌متر و در دشت شهریار ۳۶ سانتی‌متر ثبت شده است. علت فرونشست زمین پایین‌رفتن سفره‌های زیرزمینی آب به دلیل برداشت بیش از حد و کاهش بارش و جریان نفوذ آب به این سفره‌هاست. فرونشست در دشت تهران موجب ترک‌های عمیقی شده که بر اثر آن میله‌های چاه‌های آب از زمین بیرون آمده و تاسیسات زیربنایی شهری روستایی را تهدید می‌کند. ۲۲ هزار چاه غیرمجاز شناسایی شده که حدود ۱۰ هزار حلقه چاه دستی است و برداشت زیادی از آن انجام نمی‌شود و چون عمق زیادی ندارند، به این نوع چاه‌ها پروانه نیز می‌دهند تا از آب شبکه شهری استفاده نشود. از کل چاه‌های استان تهران در دو تا سه هزار چاه غیرمجاز بیشترین برداشت آب انجام می‌شود. سرمدی و همکاران در سال ۱۳۹۷ نشان دادند که آبخوان دشت تهران به‌ویژه در محدوده رودخانه کن تأمین‌کننده حدود ۳۰ درصد آب شرب تهران در سال‌های نرمال و تا حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد آب شرب تهران در سال‌های خشک است.

ادامه در صفحه ۴

حرف اول

احضار تلفنی وجاهت قانونی دارد؟

معین شرقی . حقوق‌دان

به‌تازگی با شیوع کرونا، بهانه‌ای جدید به دست برخی از مراجع انتظامی افتاده است و در راستای اجرای دستورات قضائی شهروندان و افراد را به شکل تلفنی احضار می‌کنند و در توجیه این امر نیز به ماده ۱۷۵ قانون آیین دادرسی کیفری استناد می‌کنند. براساس ماده یادشده استفاده از سامانه‌های مخابراتی در امر ابلاغ و احضار بلامانع تلقی شده است، ولی نکته حائز اهمیت تبصره ماده ۱۷۵ است. براساس این تبصره قانون، هرگونه ابلاغ الکترونیکی و غیرکاغذی باید براساس آیین‌نامه تدوینی «نحوه استفاده از سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی» در سامانه ثنا صورت بگیرد. به این معنا که ابلاغ و احضار تلفنی شهروندان وجاهت قانونی ندارد و درباره افرادی که سابقا در سامانه ثنا نام‌نویسی کرده‌اند، ابلاغ اوراق قضائی اعم از برگ احضار از طریق سامانه به‌صورت الکترونیکی و مخابراتی انجام می‌شود. مطابق مقررات قانون آیین دادرسی کیفری به‌ویژه مواد ۱۷۰ که احضار را به کیفیت مقرر در قانون مذکور شرط کرده است، احضار افراد باید به‌وسیله احضارنامه کتبی به عمل آید؛ بنابراین احضار افراد از طریق تلفن یا پیام شفاهی احضار قانونی به‌شمار نمی‌آید و فاقد ضمانت اجراست. به‌صراحت آنچه در ماده ۱۷۰ قانون به معنای احضار آمده، احضار به‌صورت کتبی حاکی از اطلاعات یادشده و ابلاغ آن توسط مأمور است؛ بنابراین احضاری تحت عنوان احضار شفاهی یا احضار تلفنی که به‌تازگی رایج شده، وجاهت قانونی ندارد. لازم است افرادی که احضارشان تحت عنوان احضار تلفنی صورت گرفته، غیرقانونی بودن آن را به مأموران زیربط یادآوری کنند و آگاهی از حقوق و تکالیفشان را متذکر شوند. درباره احضار تلفنی که در موضوعات مختلف، مرسوم شده است، باید یادآور شد که این شیوه احضار نتهتا برای افراد محضور الزام‌آور نیست، بلکه غیرقانونی نیز هست و موجبات تضییع حقوق افراد است؛ کمااینکه در ماده ۴ قانون آیین دادرسی کیفری مقرر داشته «اصل، براءت است. هرگونه اقدام محدودکننده سالب آزادی و ورود به حريم خصوصی اشخاص جز به حکم قانون و با رعایت مقررات و تحت نظارت مقام قضائی، مجاز نیست». از طرفی با توجه به اینکه احضار و دعوت افراد می‌تواند تبعات و بار حقوقی نیز داشته باشد و به‌نوعی اقدامی خلاف اصل اباحه است نیازمند دستور مقامات قضائی بوده و هویت مأمور ابلاغ نیز باید برای شخص محضور روشن شود...

ادامه در صفحه ۴